

Mitä ihovaskuliitti tarkoittaa?

Ihovaskuliitti tarkoittaa pienten ja pinnallisten verisuonten tulehdusta, jossa verisuonen seinämä vaurioituu. Tulehdus johtuu elimistön puolustusjärjestelmän vasta-aineista, jotka kertyvät verisuonten seinämiin. Useimmiten vaskuliitin laukaisijaa ei tiedetä, mutta syynä voivat olla jotkin lääkkeet tai infektiot. Altistavana tekijänä voi olla jokin sairaus, kuten esimerkiksi nivelreuma.

Tulehduksen johdosta verisuoni saattaa paksuuntua, ohentua tai arpeutua. Ihovaskuliitin ensioire on usein ihon pistemäinen punoitus, jota kutsutaan purppuraksi. Jos verenkierto estyy, iho kärsii hapen puutteesta ja voi haavautua. Tulehdusreaktio rauhoittuu yksilöittäin ajan myötä, mutta oireilu voi kestää kuukausia tai jopa vuosia. Ihovaskuliittitulehdus saattaa paranemisen jälkeen uusiutua.

Oireet ja diagnosointi

Vaskuliitin oireet voivat olla hyvin vaihtelevia. Tavallisesti haavan pinta on kuiva ja musta. Vaskuliittihaava on tyypillisesti kipeä. Äkillisesti lisääntynyt kipu voi olla oire taudin pahenemisesta. Muita vakavia oireita ovat yleinen väsymys ja heikkous, kuume, lihas- ja nivelsäryt, ruokahalun puute tai painon lasku, vatsakipu ja tumma tai verinen virtsa. Näistä oireista on tärkeä kertoa hoitavalle lääkärille.

Vaskuliitti diagnosoidaan haavan ulkonäön sekä verikoe- ja koepalalöydösten perusteella. Verikokeilla selvitetään myös vaskuliitin syitä ja mahdollisia vaikutuksia muihin elimiin.

Ihovaskuliitin lääkehoito

Ihovaskuliitin hoitona käytetään tulehdusta lieventäviä ja elimistön puolustusjärjestelmää rauhoittavia lääkkeitä. Yleisimmin hoito aloitetaan kortikosteroidilla. Hoitoa tehostetaan usein muilla lääkkeillä kuten: metotreksaatti, atsatiopriini, siklosporiini tai avlosulfoni. Lääkehoito kestää useita kuukausia ja vaatii yleensä lääkekohtaista verikoeseurantaa mahdollisten haittavaikutusten vuoksi.

Ihovaskuliittihaavan paikallishoito

Paikallishoito määritellään haavan ulkonäön ja oireiden mukaisesti. Kontrollikäynneillä seurataan vaskuliitin aktiivisuutta ja tarvittaessa hoitoa muutetaan. Hoito pyritään suunnittelemaan yksilöllisesti siten, että siitä on arkielämällemme mahdollisimman vähän haittaa.

Itsehoito

Lääkehoidon ja paikallishoito-ohjeiden huolellinen noudattaminen sekä suunnitelluissa verikokeissa ja kontroleissa käyminen tuottaa parhaan hoitotuloksen. Haavan paranemista edistävät: tupakoimattomuus, turvotusten hyvä hoito, monipuolinen ravitsemus sekä riittävä liikunta ja lepo.

Muistiinpanoja
